

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobce **R. K.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, č. j. 63 Cad 13/2005 - 14 ze dne 8. 7. 2005,

takto:

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá výrok II. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, č. j. 63 Cad 13/2005 - 14 ze dne 8. 7. 2005, kterým mu byl pro řízení o jeho žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. Soc/2840/2005/R/71 ze dne 21. 4. 2005 ustanoven zástupcem advokát JUDr. Josef Prokeš.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazuje na skutečnost, že rozhodnutí soudu je odůvodněno ekonomikou řízení. Tu však soud dle stěžovatele postavil hodnotově nad řádnou ochranu jeho práv. Soudem ustanovený advokát je pro stěžovatele nedostupný, a proto není dostatečně zajištěna ochrana jeho práv v řízení. Soudy dle stěžovatele již několikrát judikovaly, že při ustanovení zástupce má být přihlíženo i k přání žadatele, stěžovatel poukazuje na otázku důvěry. Z těchto důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný nebyl k vyjádření ke kasační stížnosti vyzván.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel podal u krajského soudu v květnu 2005 žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci odnětí sociální dávky. Zároveň stěžovatel požádal o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě a navrhl, aby mu byl ustanoven Mgr. Jiří Janata, advokát, se sídlem Valdštejská 41, Jilemnice, neboť tento advokát je seznámen s věcí, v níž již byl činným, navíc je tento advokát pro stěžovatele dostupný i z důvodů finančních. Stěžovatel k výzvě soudu předložil vyplněný formulář potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, z něj krajský soud dovodil, že stěžovatel splňuje podmínky pro ustanovení zástupce a nyní napadeným usnesením mu ustanovil zástupcem advokáta JUDr. Josefa Prokeše.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou, přitom je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Pokud jde o její přípustnost, ta se odvíjí mimo jiné od kasačních důvodů. Stěžovatel výslovně na žádný z důvodů, které jsou uvedeny v § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. neodkazuje; z obsahu kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud poté, co přistoupil na samu hranici příznivosti jejího posouzení, jež ještě respektuje zásadu rovnosti účastníků vyjádřenou v § 36 odst. 1 s. ř. s., dovodil, že stěžovatel namítá vadu řízení před krajským soudem spočívající v nesprávném povýšení procesní ekonomie řízení nad stěžovatelova procesní práva. Z toho Nejvyšší správní soud dovodil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tedy na základě a v mezích řádně a přípustně uplatněného kasačního důvodu napadené usnesení krajského soudu přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. může navrhovatel (v tomto případě je jím stěžovatel v řízení o žalobě), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Smyslem tohoto ustanovení je poskytnutí faktické a odborně fundované ochrany práv osobě, která by jinak měla být osvobozena od soudních poplatků a u níž je takové ochrany třeba, neboť jen tak lze v kvalifikovaných případech (za splnění § 35 odst. 7 s. ř. s.) dostát zásadě rovnosti, jež se promítá v zákonem výslovně vyjádřené zásadě rovného postavení účastníků podle § 36 odst. 1 s. ř. s. Má-li být tímto ustanovením založeno konkrétní subjektivní právo stěžovatele na odborné zastoupení osobou s právnickým vzděláním v řízení před soudem, pak toto právo je toliko právem na zástupce, jímž může být i advokát, nikoli však právem na konkrétního zástupce, kterého osoba navrhuje ustanovení zástupce ve svém návrhu označuje. Pokud by toto právo mělo být „právem na konkrétního zástupce“, pak by se taková interpretace dotýkala samotného smyslu ustanovení zástupce soudem; pokud by totiž navrhovatel věděl o konkrétním zástupci, jenž je s jeho věcí seznámen a jenž již v minulosti činil jednotlivé kroky právní služby v téže věci, byť v době, kdy tato věc byla rozhodována jiným orgánem (zde patrně žalovaným, k němuž bylo podáváno odvolání, na němž se měl podílet Mgr. Janata, jehož stěžovatel k ustanovení navrhoval), patrně by neexistovala potřeba jej nyní ustanovit soudem. Nedostatek finančních prostředků související se splněním podmínky osvobození od soudních poplatků, jak je shora uvedeno, je totiž toliko jednou z podmínek vyplývajících z § 35 odst. 7 s. ř. s.

Ustanovil-li krajský soud stěžovateli zástupce z řad advokátů působících v obvodu tohoto krajského soudu a opřel-li za tohoto stavu krajský soud svůj závěr o ustanovení zástupce o důvod spočívající v procesní ekonomii, pak tento důvod nepovýšil nad žádné stěžovatelovo subjektivní právo ani nad žádný jeho právem chráněný zájem. Pokud jde

o konkrétní náplň povinností, jež ustanovenému zástupci napadené usnesení přineslo, pak ta je do budoucna závislá na aktuálních potřebách, jež po dobu trvání takového zastoupení vyplynou jak z přímých pokynů stěžovatele, tak ze strany soudu, přitom budou záviset na procesním vývoji sporu. U probíhajícího soudního sporu, kde je zástupce soudem ustanoven, probíhá komunikace právního zástupce se soudem zpravidla bezprostředně - nikoli tedy prostřednictvím zastoupeného. Jde tu tedy zřetelně o průběžně vykonávanou činnost, k níž povinnost ustanoveného zástupce nastupuje často automaticky, bez dalšího výslovného pokynu ze strany zastoupeného či třetí osoby. Stěžovateli tento stav zajišťuje určitý stupeň právního komfortu, jehož se mu dostává prostřednictvím jistoty, že je správa jeho právních záležitostí v konkrétním soudním sporu trvale svěřena do rukou zástupce. Za tohoto stavu, uváží-li soud, že v rámci zastoupení stěžovatele přichází v úvahu nahlížení do soudního spisu i do správního spisu, který se po dobu řízení před soudem nachází u tohoto soudu, možná následná procesní reakce ustanoveného zástupce vůči soudu, účast na jednání soudu apod., pak není řešením nelogickým ustanovit stěžovateli zástupce z obvodu soudu, který řízení vede, a z místa, kde soud rozhoduje, pokud vzdálenost mezi obcí J., kde stěžovatel trvale žije, a Libercem, kde je umístěna pobočka krajského soudu, který má věc projednat a rozhodnout, nepřesahuje 50 km. Jde zároveň o řešení, jež nenaráží na žádnou ze základních zásad, jichž je třeba při rozhodování o této otázce šetřit, a není v rozporu ani se žádným ustanovením procesního předpisu, kterým je řízení před krajským soudem ovládáno (s. ř. s.). Argumentuje-li stěžovatel otázkami důvěry mezi klientem a advokátem, potom není zřejmé, zda ve vztahu k ustanovenému zástupci důvěru nemá, popř. z jakých důvodů, či zda má důvěru toliko v advokáta, jehož k ustanovení navrhoval. Má-li tedy stěžovatel za to, že ustanovením advokáta JUDr. Prokeše je řízení před krajským soudem stíženo vadou, případně že mu lze vytknout jakoukoli jinou nesprávnost, jež by se stěžovatele dotkla na jeho právech, Nejvyšší správní soud tomuto tvrzení nepřisvědčuje.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. září 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu

